

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

До реєстр. № 9456
від 03.07.2023

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо митного оформлення біометану (реєстр. № 9456 від 03.07.2023)

29 вересня 2023 року
протокол № 151

Комітет на своєму засіданні 29 вересня 2023 року (протокол № 151) розглянув проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо митного оформлення біометану (реєстр. № 9456 від 03.07.2023), поданий народним депутатом України Камельчуком Ю.О. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у Пояснювальній записці, метою даного законопроекту є: розвиток нової сфери виробництва енергії; виконання міжнародних зобов'язань щодо декарбонізації; сприяння виконанню вимог СВАН при експорті продукції до ЄС; збільшення експортного потенціалу України; залучення міжнародних інвестицій в розвиток енергетичної сфери та відновлення регіонів України із залученням використання нових технологій; заміщення природного газу у різних сферах; створення нових робочих місць; досягнення реальної енергетичної незалежності громад, регіонів та країни в цілому без шкоди довкіллю; використання потужностей для балансування енергосистеми; збільшення використання і розвиток ГТС.

Для досягнення цієї мети, законопроект передбачає внесення змін до Митного кодексу України щодо митного контролю та митного оформлення біометану, що переміщуються трубопровідним транспортом через митний кордон України. Зокрема, проектом пропонується доповнити статтю 232 Митного кодексу України частиною п'ятою, згідно з якою:

митний контроль та митне оформлення біометану, що переміщується трубопровідним транспортом через митний кордон України, за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) здійснюється у порядку, передбаченому для природного газу;

митне оформлення біометану здійснюється на підставі відомостей щодо обсягів біометану, який під час переміщення газотранспортною системою за своїми фізико-хімічними характеристиками може бути заміщений

відповідним обсягом природного газу або його сумішшю, за кожним пунктом приймання-передачі газу окремо;

для обліку такого товару застосовуються значення об'єму в одиницях вимірювання, що базуються на одиницях енергії, на підставі даних в точках входу та в точках виходу, що розташовані на митній території України.

Крім того, розділом II «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону пропонується визначити, що облік товару, зазначеного у частині п'ятій статті 232 Митного кодексу України, допускається в одиницях об'єму (метрах кубічних) до 1 травня, що настає за датою припинення або скасування воєнного стану, введеного в Україні Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року №2102-IX.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України у своєму експертному висновку (від 21.08.2023 №16/03-2023/181462) надало зауваження та пропозиції до законопроекту. Зокрема, ГНЕУ зазначає про необхідність редакційного опрацювання тексту законопроекту, а також належного обґрунтування пропозиції пункту 2 розділу II проекту Закону щодо запровадження обліку біометану в одиницях енергії з 1 травня, що настає за датою припинення або скасування воєнного стану.

Комітет з питань бюджету у своєму експертному висновку від 14.09.2023 № 04-13/9-2023/201358 прийняв рішення, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (може призвести до збільшення доходів державного бюджету, зокрема від сплати податків виробниками біометану, залежно від практики застосування даної законодавчої ініціативи). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності із законодавством.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу (висновок від 10.08.2023 № 04-20/03-2023/174685), розглянувши на своєму засіданні проект Закону реєстр. № 9456 та визнав, що положення проекту закону **не суперечать** міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції.

Комітет з питань транспорту та інфраструктури у своєму висновку від 05.09.2023 № 04-31/03-2023/193612 ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону реєстр. № 9456 за наслідками його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Також Комітетом отримано експертний висновок Офісу підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) від 21.07.2023, відповідно до якого положення законопроекту відповідають вимогам Угоди про асоціацію та праву ЄС.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку не заперечує щодо розгляду законопроекту, однак зазначає, що оскільки для експорту біометану українські компанії мають отримати міжнародну сертифікацію (для визнання українських сертифікатів мають укладатися міжнародні угоди про визнання), під час підготовки запобіжних заходів, спрямованих на унеможливлення зловживань виробниками біометану, є доцільним розгляд питання запровадження механізму інформування оператором газотранспортної системи митного органу щодо виявлення невідповідностей такого газу показникам якості, механізмів заборони експорту для такого підприємства та розгляд питання позбавлення такого відповідного сертифіката.

Міністерство аграрної політики та продовольства України у своєму листі від 10.07.2023 № 21-1230-03/17115, надісланому до Комітету, запропонувало з метою впровадження запобіжних заходів, направлених на унеможливлення зловживань виробниками біометану, доповнити статтю 232 Митного кодексу України новою частиною шостою такого змісту:

«6. Митне оформлення біометану на період застосування нульової квоти експорту газу природного українського походження здійснюється виключно при наданні щонайменше одного з двох документів:

1) гарантії походження біометану, що видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива, відповідно до статті 82 Закону України «Про альтернативні види палива»;

2) сертифікату відповідності біометану критеріям сталості, що виданий за результатами проведення незалежного аудиту, відповідно до правил застосування однієї з добровільних схем сертифікації, що визнана Європейською Комісією».

Міністерством енергетики України надано позицію про підтримку законопроекту, а також зазначено, що прийняття проекту Закону України забезпечить розвиток нової сфери виробництва енергії, заміщення природного газу у різних сферах, збільшення використання і розвиток газотранспортної системи України, впровадження порядку митного оформлення біометану, залучення нових інвестицій в енергетичний та аграрний сектор економіки, створення нових робочих місць, створення бази для нових податків місцевого та державного рівня.

Міністерство економіки України зазначило про підтримку законопроекту. **Державна митна служба України** зазначила про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту.

Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України у своєму листі від 12.07.2023 № 120-01/17/1-23, надісланому до Комітету, зазначило про підтримку законопроекту. Одночасно з цим, в частині впровадження запобіжних заходів, направлених на унеможливлення зловживання виробниками біометану обсягами його виробництва,

запропонувало використовувати відомості реєстру біометану, яким забезпечується формування гарантій походження на обсяги біометану, поданого від біометанових установок, на яких проведено відповідні аудити, до газотранспортної або газорозподільчої системи України.

Крім того, Комітет отримав листа від **ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»** від 17.07.2023 № ТОВВИХ-23-9603, відповідно до якого товариство підтримує законодавчу ініціативу проекту № 9456. В той же час, підприємство звернуло увагу, що при опрацюванні зазначених законодавчих змін, а також при підготовці змін до вторинного законодавства важливо передбачити, щоб акти приймання-передачі між перевізниками –операторами газотранспортних систем України та суміжної іноземної держави оформлювались за загальною процедурою, а саме на природний газ. У випадку необхідності оформлення окремих актів приймання-передачі саме на біометан між Оператором ГТС та суміжними операторами ГТС, або виокремлення біометану в загальних актах, або будь-яких змін у формулюванні актів це потребуватиме внесення змін до вже укладених угод про взаємодію із суміжними операторами, що, за наявною інформацією, може бути ускладненим з огляду на різну нормативну базу та відсутність усталеної практики врегулювання питань транспортування біометану у суміжних країнах.

За результатами обговорення положень проекту Закону народні депутати України – члени Комітету підтримали його спрямованість.

Разом з цим, під час обговорення законопроекту члени Комітету звернули увагу на те, що на теперішній час постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2022 рік» від 29.12.2021 № 1424 встановлено нульову квоту на експорт газу природного українського походження, що класифікується за кодами 2711 11 00 00, 2711 21 00 00 згідно з УКТ ЗЕД. Зважаючи на те, що біометан за своїми за своїми фізико-хімічними характеристиками відповідає вимогам нормативно-правових актів до природного газу, доцільно під час підготовки законопроекту до другого читання передбачити в ньому механізм, який би унеможливив здійснення експорту трубопровідним транспортом природного газу під виглядом біометану.

На думку членів Комітету такий механізм може передбачати:

1) надання права на здійснення експорту біометану лише виробникам біометану, які мають обліковий запис в реєстрі біометану, визначеному статтею 8-1 Закону України «Про альтернативні види палива», та безпосередньо підключені до газотранспортної або газорозподільчої системи з використанням автоматичних потокових приладів (автоматичних хроматографів);

2) дозволити експорт біометану лише щодо того обсягу біометану, який повністю отриманий (вироблений) на митній території України суб'єктом господарювання-резидентом, та за умови надання митному органу, виданої

відповідно до статті 8-2 Закону України «Про альтернативні види палива», гарантії походження біометану на цей обсяг як підстави здійснення митних формальностей.

3) врегулювання порядку передачі центральним орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива інформації про видані гарантії походження митним органам шляхом внесення такої інформації до єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

При цьому, реалізація такого механізму потребує внесення змін не лише до статті 232 Митного кодексу України (як передбачено законопроектом реєстр. № 9456), а й до Закону України «Про альтернативні види палива».

З огляду на вищезазначене, за наслідками розгляду та обговорення законопроекту, керуючись положеннями статей 108, 114, 116 Регламенту Верховної Ради України, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики **вирішив:**

1. **Рекомендувати Верховній Раді України** за наслідками розгляду в першому читанні проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо митного оформлення біометану (реєстр. №9456 від 03.07.2023), поданий народним депутатом України Камельчуком Ю.О. та іншими народними депутатами України, **прийняти за основу** з дорученням Комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, а також з урахуванням пропозицій, висловлених у цьому висновку Комітету відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, **та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.**

2. Доповідачем від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити **Сову О.Г.** – голову підкомітету з питань митної справи Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики. Співдоповіді не потребує.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

